

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	43
Land:	Yemen
Kilde:	Utrikesdepartmentet
Titel:	"Mänskliga rättigheter i Jemen 2005"
Udgivet:	2005
Optaget på baggrundsmaterialet:	13. juni 2006

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Jemen 2005

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

En rad positiva initiativ de senaste åren tyder på ett ökat engagemang för mänskliga rättigheter (MR) i Jemen. Ett särskilt ministerium för mänskliga rättigheter har upprättats med en kvinna som minister. I samarbete med EU-kommissionen och den fristående organisationen "No Peace Without Justice" anordnades en konferens i ämnet demokrati och mänskliga rättigheter i Sana'a i januari 2004. Konferensen var den första och största av sitt slag i regionen med 800 delegater från 52 länder. I december 2005 arrangeras en uppföljningskonferens om kvinnors rättigheter i arabvärlden.

Jemen har utvecklats mot demokrati med allmänna val och utrymme, om än knapphändigt, för oppositionspartier. I april 2003 hölls allmänna val till parlamentet och i förhållande till tidigare val förekom våld och uppror i långt mindre utsträckning. Jemen har ratificerat samtliga centrala konventioner på området för de mänskliga rättigheterna (MR) och är det enda landet i regionen som anslutit sig till FN:s flyktingkonvention. Vidare tillåts oberoende MR-organisationer operera relativt fritt och det förekommer även dialog mellan dessa och regeringen. Trots denna positiva utveckling är dock MR-situationen i stort bristfällig och ytterligare ansträngningar krävs från regeringens sida.

2005 har kännetecknats av oroligheter i samband med att subventioner på olja har dragits in, en absolut nödvändig reform för landets ekonomiska utveckling. Under året har även oro väckts för att den positiva demokrati- och MR-utvecklingen bromsats upp.

Sedan den 11 september 2001 har rätts säkerheten för många terroristmisstänkta förvärrats markant. Många har hållits arresterade och utsatts för isolering utan att åtal har väckts. Kritiken från internationella människorättsorganisationer är skarp men Jemen står sida vid sida med USA i kampen mot terror och menar att säkerheten måste prioriteras.

Under fyra månader sommaren 2004 pågick i norra delarna av landet ett allvarligt uppror, som till slut fick kväsas med ganska hårda metoder.

Jemen är fortfarande ett stamsamhälle. I många delar av landet verkar stammarna utanför centralmaktens kontroll. Fiendskap, våld och i vissa fall illegala avrättningar, för vilka det sällan skipas rättvisa, tillhör vardagen. Standomstolar tillåts döma enbart i civilrättsliga mål men har i praktiken utvidgat sin auktoritet även till brottmål och rättsgarantier frångås utan åtgärder från regeringen sida. Även rättssäkerheten i de statliga domstolarna, vilka präglas av korruption, kan ifrågasättas. Presidenten har inlett ett reformprogram av rättsväsendet och försöker genom avskedanden komma till rätta med korruptionen.

Jemen är ett av världens fattigaste länder. Ekonomiska belastningar i samband med Gulfkriget 1990 samt inbördeskriget fyra år senare försvårar upprätthållandet av framförallt de ekonomiska och sociala rättigheterna. Barnadödligheten är hög, skolgång och läskunnighet låg och tillgången på hälsovård bristfällig. Man räknar med att 45,2 procent av de nästan 21 miljoner invånarna lever under fattigdomsgränsen.

2. Ratifikationsläget beträffande de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter

Jemen är sedan 1987 part till konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) och konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR). Vidare har Jemen ratificerat konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (CERD), konventionen om avskaffande av alla former av diskriminering mot kvinnor (CEDAW), konventionen mot tortyr (CAT) samt konventionen om barnets rättigheter (CRC).

Jemen har också ratificerat 1951 års flyktingkonvention samt tillhörande protokoll.

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Jemenitisk lag straffbelägger alla former av tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling. Trots ratifikation av FN:s konvention mot tortyr samt ett nationellt förbud är tortyr vanligt förekommande i landets fängelser samt i samband med arrest och förhör av misstänkta brottslingar.

Regeringen har officiellt medgivit att tortyr förekommer och hävdar att man försöker åtgärda problemet, vilket förklaras bero dels på bristfällig utbildning av säkerhetspolis och fängspersonal, men också på korruption och låga löner. I en del fall har åtal väckts mot förövarna, trots att statliga tjänstemän i regel

åtnjuter immunitet för brott begångna i tjänsten. Särskilda tillstånd krävs för att åtal skall kunna väckas.

Förhållandena i landets fängelser motsvarar inte internationellt erkänd standard och det har rapporterats om överbefolkade celler, matbrist och bristfällig hygien. Mutor är vanligt förekommande. Det finns uppgifter om att fängspersonal har krävt familjemedlemmar på betalning för att deras anhöriga skall frisläppas efter avtjänat straff.

Det faktum att kvinnor efter avtjänat straff måste ha en manlig förmyndares tillstånd att lämna fängelset har vidare föranlett kritik. I många fall har kvinnor varit tvungna att stanna kvar i fängelset då deras manliga släktingar känt alltför stor skam för att begära dem frisläppta.

Shariah-lagstiftning föreskriver kroppslig bestraffning i form av piskning och amputering för vissa grövre brott. Trots att straffen fortfarande utdöms genomförs de ytterst sällan i praktiken.

Inga politiska mord eller försvinnanden har rapporterats under året. Regeringens förmåga att kontrollera de olika stammar som dominerar vissa regioner och således upprätthållandet av respekten för rätten till liv, kroppslig integritet och förbudet mot tortyr, är mycket begränsad.

4. Dödsstraff

I enlighet med *sharia*-lagstiftning föreskrivs dödsstraff för bland annat mord, våldtäkt, väpnat rån, och konvertering från islam. Sedan 1998 tillämpas straffet även för kidnappning. För otrohet är straffet i princip stening till döds. Sedan 1994 tillämpas inte straffet om förövaren vid brottstillfället var under 18 år. Myndigheterna verkställer emellertid sällan dödsstraffet i praktiken. Under 2005 har hittills 11 dödsstraff utdömts, men inga genomförts. Enligt uppgift väntar cirka 1 000 personer på att bli avrättade.

Det finns ingen nämnvärd debatt om dödsstraffet i landet.

5. Rättssäkerhet

Jemens konstitution föreskriver ett självständigt rättsväsende med opartiska domare. Tveksamhet råder om i vilken utsträckning opartiskhet tillämpas. Korruption förekommer i hög utsträckning. Rätt kontakter och mutor kan påverka domsluten. Det förekommer att stammedlemmar hotar och trakasserar domare i syfte att påverka rättegångar. Stammedlemmar har även rapporterats muta lägre tjänstemän, såsom fängvårdspersonal, för att 'fiender' skall fängslas.

Jemens rättsväsende inrymmer fem olika domstolar; en brottmålsdomstol, en för civilrättsliga mål, en för kidnappning, terrorism och sabotage, en för

kommersiella tvister samt en militärdomstol. Därutöver tillåts så kallade 'standomstolar' döma i vissa civilrättsliga tvister. I praktiken dömer dessa domstolar också i brottmål, ofta utan att iaktta de rättsliga formaliteter som föreskrivs i lag.

Konstitutionen stadgar vidare att regeringen måste bistå obemedlade misstänkta med advokathjälp, något som inte alltid efterlevts i praktiken.

Svaranden har rätt att överklaga domslut från samtliga domstolar.

Det har förekommit klagomål från utländska medborgare att domstolarna, framförallt i kommersiella tvister, är partiska till de egna medborgarnas fördel. En rad domslut där utländska företag har vunnit över lokala kontrahenter har emellertid fattats och även verkställts.

Ett program för att reformera rättsväsendet pågår sedan 1997, men tar tid bland annat på grund av bristen på effektiv administrativ kontroll. President Saleh har avskedat domare i syfte att komma till rätta med korruptionen.

6. Personlig frihet

Enligt jemenitisk lag kan en person sitta anhöllen under upp till 24 timmar. Därefter måste den anhållne antingen föras inför rätta eller frisläppas. I inget fall kan en misstänkt brottsling kvarhållas längre än sju dagar utan domstolsbeslut. Den misstänkte måste underrättas om orsaken till frihetsberövandet, erbjudas tillgång till advokat och har rätt att kontakta familjemedlemmar. Trots att lagen stipulerar motsatsen sker emellertid godtyckliga gripanden och personer hålls i ovisshet isolerade i fängelser. Det finns uppgifter om fall där familjemedlemmar arresterats som en form av utpressning för att den misstänkte brottslingen frivilligt skall överlämna sig till myndigheterna.

Frihetsberövanden i strid med nationell och internationell rätt har ökat markant sedan terroristattacker i USA den 11 september 2001.

Internationella människorättsorganisationer har riktat stark kritik mot Jemen för åsidosättandet av mänskliga rättigheter i samband med kampen mot terrorism. Massarresteringar skedde direkt efter dåden i september 2001.

Terroristattacker mot USS Cole i oktober 2000 samt mot det franska fartyget Limburg i oktober 2002 föranledde likaså arresteringar på bred front. I båda dessa fall har rättegångsproceduren genomförts och domar avkunnats. I Limburgprocessen dömdes en person till döden och i Cole-affären utmättes dödsstraffet för två personer.

Regeringen anför att den inte har något annat val än att sätta säkerheten främst i kampen mot terrorismen. Man har från regeringens sida också hävdad att syftet med frihetsberövanden i många fall är att 'omvända åsikter', inte att väcka åtal. Så kallade *re-education programs* har initierats i vissa fängelser och fångarna deltar i diskussioner med religiösa ledare som försöker omdefiniera synen på *jihad* och på människor med annan trosåskådning.

Jemens konstitution stadgar rätten till respekt för privatlivet men säkerhetspolis rapporterats rutinmässigt bryta sig in i hem och kontor, avlyssna telefonlinjer och läsa regeringskritikers privatpost.

7. Strafffrihet

Det uppges att det de facto råder strafffrihet för medlemmar i säkerhetspolisen, skyldiga till tortyr och andra former av brott mot de mänskliga rättigheterna. Samtidigt hävdar regeringen att åtgärder vidtagits. Statliga tjänstemän är immuna mot åtal om inte ett särskilt tillstånd från generaladvokaten (justitiekanslern) inhämtas. Därutöver krävs det i regel att chefsdomaren vid *Appeals Court* (appellationsdomstolen) lyfter immuniteten för att rättegångsprövning skall bli möjlig. Trots detta åtalades och dömdes mer än 40 säkerhetstjänstemän för otillbörlig behandling av medborgare i samband med arrest och förhör under 2003. Straffskalan varierade från tjugo dagar upp till tio år.

8. Yttrande- och mediefrihet

Enligt den jemenitiska konstitutionen råder yttrandefrihet i skrift, tal och bild *i enlighet med vad som föreskrivs i lag*. Strafflagstiftningen stadgar upp till fem års fängelse för 'förödmjukande uttalanden om regeringen', 'spridande av falsk information som hotar den allmänna ordningen och nationens intressen' eller 'spridande av falsk information ämnad att skada arabländer eller andra vänländer'. Begreppen tolkas i vid bemärkelse.

Journalister har ofta fängslats och trakasserats på grund av regeringskritiska uttalanden. Sådana incidenter har inträffat även under 2005.

Under 2004 suspenderade regeringen utgivningen av en dagstidning samt arresterade chefredaktören. Han dömdes till ett års fängelse, anklagad för att offentligt ha stött upproret i norra Jemen.

För att försöka stoppa dessa övergrepp har journalisterna bildat en kommitté omfattande 15 medlemmar. Avsikten är att inleda rättsliga åtgärder mot myndigheter som misstänks ligga bakom överfallen/trakasserier.

Informationsministeriet påverkar i stor utsträckning medieutbudet då det kontrollerar de flesta tidskrifter samt äger landets enda tv- och radiostation.

Tulltjänstemän uppges konfiskera utländska tidskrifter med pornografiskt, religiöst eller politiskt oacceptabelt innehåll. Regeringen censurerar inte internet. För att få en bok publicerad krävs tillstånd från kulturministeriet. En särskild kommitté granskar allt material, vilket innebär att det inte går att publicera en bok med ett enligt regeringen anstötligt innehåll.

Konstitutionen garanterar församlings- och föreningsfrihet men rättigheten är i praktiken beskuren. Demonstrationer är tillåtna, men regeringen har vid tillfällen hindrat dem på grund av risken för upplöpp.

Politiska partier tillåts under förutsättning att de har 2500 medlemmar och registreras enligt lag. Enskilda organisationer även på MR-området är tillåtna. Amnesty International har lokala kontor i de större städerna.

Konstitutionen föreskriver religionsfrihet, en rättighet som i regel upprätthålls av regeringen. Islam är statsreligion. I princip ansluter sig hela befolkningen till islam.

De flesta kristna är utländska medborgare temporärt bosatta i landet. Anhängare av andra trosåskådningar än islam tillåts fritt utöva sin religion i hemmet och i privata skolor samt bära religiösa symboler. Konvertering från islam, *apostasi*, är strikt förbjuden och är föremål för dödsstraff.

Som ett led i kampen mot extremism har regeringen vidtagit åtgärder för att förhindra politisering av moskéaktiviteter. Ceremonier som förväntas innehålla politiska uttalanden skadliga för den allmänna säkerheten övervakas av regeringen.

Statliga skolor undervisar enbart i den muslimska trosåskådningen.

9. De politiska institutionerna

Jemen är en republik där den konstitutionella makten delas mellan en direktvald president och ett likaså folkvalt parlament. Presidenten utser dessutom en rådgivande församling. President Ali Abdullah Saleh valdes av folket i allmänna val 1999, för en mandatperiod på fem år. Efter en folkomröstning 2001 förlängdes mandatperioden till sju år och presidenten gavs rätt att själv upplösa parlamentet. Den lagstiftande makten ligger främst hos de 301 ledamöterna i representanthuset, *majlis al-Numab*, varav drygt 80 procent upptas av presidentens parti Folkets Allmänna Kongress (GPC – *General People's Congress*). Den rådgivande församlingen, *majlis al-Shura*, med 111 ledamöter tillsatta av presidenten, har rätt att rösta i vissa av presidenten fastställda lagstiftningsfrågor.

De allmänna parlamentsvalen den 27 april 2003 var ett viktigt steg på vägen mot demokrati. Det officiella resultatet gav GPC 230 av de 301 platserna i representanthuset. De övriga platserna uppdelas mellan ytterligare fyra partier samt av ett fåtal så kallade oberoende representanter. Internationella valobservatörer betraktade valen som generellt sett rättvisa men framförde samtidigt kritik på en del punkter. Det rapporterades om viss manipulation i form av bland annat röster från minderåriga, försvinnande av röstboxar och otillbörlig inblandning av säkerhetspolisen. Nästa val hålls under 2009.

Män och kvinnor över 18 år är röstberättigade.

Presidenten och en liten elit kring honom besitter den reella makten i landet, men det bör uppmärksammas att centralmakten inte kontrollerar alla områden. Det finns många provinser som i praktiken styrs av olika stammar.

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Den arbetsrättsliga lagstiftningen tillförsäkrar arbetstagare rätten att ansluta sig till fackföreningar, förhandla om kollektivavtal samt rätten att gå i strejk. I praktiken är dock fackföreningarnas betydelse ytterst begränsad.

Vidare förbjuds tvångsarbete och barnarbete enligt lag. Minimialdern för anställning är 18 år inom offentlig sektor och 15 år inom privat sektor. Med hjälp av ett speciellt tillstånd kan även barn mellan 12-15 år arbeta. Barnarbete är vanligt förekommande, framförallt på landsbygden där många barn tvingas arbeta för att tjäna familjens uppehälle. Även inne i städerna förekommer barnarbete i små affärer eller i form av tiggeri på gatorna. Ett beslut togs i den rådgivande församlingen år 2000 om anslutning till ILO:s *Child Labor Strategy*. Ett speciellt råd har fått uppdrag att tillse implementeringen. En särskild lag om barns rättigheter som explicit förbjuder barnarbete antogs 2002.

Arbetslösheten i Jemen ligger kring 35 procent. Ungefär en halv miljon jemeniter arbetar legalt som gästarbetare i Saudiarabien och deras löner är en viktig inkomstkälla för Jemen.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Cirka 4, 5 procent av BNP avsätts till hälsovårdssektorn. I förhållande till övriga länder i regionen är livslängden kort. Enbart 38 procent av befolkningen har tillgång till sjukvård. Standarden i de offentliga sjukhusen är mycket låg och obemedlade patienter får ofta själv ordna materiel till operationer och liknande. Den utbredda användningen av drogen *qat* förorsakar hälsoproblem bland befolkningen.

12. Rätten till utbildning

Konstitutionen föreskriver obligatorisk och kostnadsfri skolgång upp till gymnasienivå. Rättigheten realiseras emellertid inte alltid i praktiken, i synnerhet på landsbygden där barnen ofta hindras av långa avstånd eller barnarbete. Många ungdomar börjar arbeta innan de fullföljt grundskolan. Ungefär 78 procent påbörjar grundskoleutbildningen, för kvinnor är andelen 55 procent och för kvinnor på landsbygden så låg som 25 procent. Grundskolan är könssegregerad. Analfabetismen är ett stort problem. Trots omfattande reformer under 1970-talet är 30,5 procent av männen och 71,5 procent av kvinnorna analfabeter. Bland dem som är födda under och efter 1970-talet är analfabetismen emellertid låg.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Jemen är ett av de fattigaste länderna i arabvärlden med en BNP per capita på knappt USD 700 (2005). Samhället är uppdelat i rika och fattiga. Någon medelklass existerar i princip inte.

75 procent av befolkningen bor på landsbygden där man räknar med att nästan hälften av barnen upp till fem års ålder är undernärda. Barnadödligheten är den högsta i Mellanöstern. Ungefär 42 procent (2002) av landets befolkning lever under fattigdomsgränsen. Landets knappa vattenresurser lämnar en stor del av befolkningen med en vattentillgång under internationell minimistandard.

Över 70 procent av Jemens intäkter härrör från oljesektorn (87 procent av landets export). Ungefär hälften av befolkningen är sysselsatt inom jordbruket. Den ekonomiska utvecklingen drabbades svårt av effekterna av Gulfkriget 1990-1991 då drygt 1 miljon jemenitiska gästarbetare tvingades lämna Saudiarabien av politiska skäl. Detta har i hög grad försvårat implementeringen av FN:s konvention om de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna.

14. Kvinnans ställning

Jemen domineras av en patriarkalisk samhällsordning och kvinnan särbehandlas på många plan framförallt inom det sociala livet. Traditioner och kulturella sedvänjor tillsammans med den nationella tolkningen av *shariah* bidrar till bibehållandet av uppdelningen mellan män och kvinnor trots ratifikation av CEDAW. Reglerna föreskriver att en hustru måste lyda sin make, bosätta sig med honom på den plats som äktenskapskontraktet stipulerar och inte skilja sig utan hans samtycke. En hustru har dock möjlighet att begära skilsmässa under vissa föreskrivna villkor, bland annat mannens oförmåga att försörja henne eller om mannen tar en ny fru utan hennes samtycke. Skilsmässa kräver en komplicerad procedur som framförallt kvinnor på landsbygden har svårt att genomgå på egen hand. Hustrun måste återbetala halva hemgiften om det är hon som initierar skilsmässan. Vidare krävs det att

hon anlitar en advokat och tar sig in till städerna för att presentera fallet i domstol. Detta har av ekonomiska skäl ofta en avskräckande verkan.

Kvinnor måste ha tillstånd av sin make eller fader, eller någon annan manlig släkting, för att resa utomlands samt för att erhålla pass.

En muslimsk kvinna får inte gifta sig med en icke-muslimsk man och för giftermål med en muslimsk icke-jemenit krävs tillstånd av inrikesministeriet. Dessutom är det i många fall svårt att gifta sig utanför sin stam. Hedersmord förekommer och nationell lag föreskriver milda eller inga straff. Med tanke på det utbredda klansystemet tvingas unga kvinnor ibland fly för sitt liv om de haft en utomäktenskaplig förbindelse för vilken familjens heder anses ha gått förlorad. Lagen föreskriver att giftermål tillåts vid 15 års ålder, men det förekommer att flickor blir bortgifta redan vid 12 års ålder. Månggifte är tillåtet men praktiseras i mindre och mindre utsträckning.

Lagen förbjuder hustrumisshandel men det är vanligt förekommande i praktiken. Problemet anses vara en familjeangelägenhet och få fall rapporteras till polisen. Kvinnlig könsstympning är förbjudet enligt lag och regeringen försöker motarbeta förekomsten aktivt. Sedvänjan förekommer emellertid i begränsad utsträckning, framförallt bland medborgare med afrikanskt (sub-Sahara) ursprung.

Det höga antalet icke-läskunniga kvinnor som hoppar av skolgången i tidig ålder är ett problem som visar på de stora skillnaderna mellan män och kvinnor i samhället. Enbart 22 procent av arbetskraften beräknas vara kvinnor. Trots nomineringen av en del kvinnor till politiska poster råder fortfarande bristande proportionalitet bland könen i det politiska livet. Det höga valdeltagandet bland kvinnor i valet i april 2003, 41 procent, ses dock som mycket positivt.

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att förbättra kvinnans situation i landet, varav den främsta är etablerandet av en Nationell kvinnokommitté. Kommittén reviderar bland annat den nationella lagstiftningen i syfte att föreslå ändringar av kvinnodiskriminerande bestämmelser. Vidare finns det en rad etablerade icke regeringsanknutna kvinnoorganisationer i landet som tillåts arbeta för utvecklingen av kvinnans roll i samhället.

Kvinnor är starkt underrepresenterade i den politiska sfären. En ministerpost i regeringen (för mänskliga rättigheter) innehas av en kvinna. Likaså innehar två kvinnor platser i den rådgivande församlingen och det finns en kvinnlig parlamentsledamot.

Ministeriet för mänskliga rättigheter arbetar aktivt med frågan om kvinnans ställning i samhället.

15. Barnets rättigheter

Den nationella lagstiftningen tillförsäkrar barnen grundläggande skydd och rättigheter men på grund av bristande ekonomiska resurser lyckas regeringen inte fullfölja sina ambitioner. Detta gäller framförallt utbildning och hälsa. Undernäring är vanligt och barnadödligheten hög. Barnarbete förekommer och även barnäktenskap i begränsad utsträckning.

Under 2005 har Jemen uppmanats vidta ytterligare åtgärder för att stoppa "trafficking". Framför allt gäller det en omfattande handel med barn till Saudiarabien som utnyttjas för tiggeri.

16. Olika befolkningsgruppers situation

Det saknas bestämmelser i den nationella lagstiftningen som explicit förbjuder diskriminering på grund av ras och nationell eller etnisk tillhörighet. Rasdiskriminering förekommer i form av marginalisering av vissa specifika grupper, framförallt minoritetsgruppen *Akhdam*, ättlingar till etiopiska kolonisationer. De anses vara utan värdighet och har svårt att få tillgång till utbildning, hälsa och arbetsmarknad.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning.

Homosexualitet är förbjudet enligt *sharia*-lagstiftningen och belagt med dödsstraff. Det är svårt att erhålla information om homosexuellas situation i praktiken.

18. Flyktingars rättigheter

Jemen är det enda landet i Gulf-regionen som har ratificerat 1951 års flyktingkonvention. Landet har enligt UNHCR över 80 000 registrerade flyktingar och härbärgerar därmed regionens största icke-palestinska flyktinggrupp, varav majoriteten kommer från Somalia och Etiopien. Jemen har ingen nationell asyllagstiftning utan låter UNHCR bedöma och meddela flyktingstatus. På grund av det stränga säkerhetsklimatet i Jemen har det förekommit att icke registrerade flyktingar arresterats utan åtal och fängslats tillsammans med kriminella.

19. Funktionshindrades situation

De funktionshindrade har en konstitutionell rättighet till social trygghet och adekvat hälsovård garanterad av staten. Det finns många center för funktionshindrade i Jemen men det är också mycket vanligt att familjen agerar socialt skydd och behåller de funktionshindrade inom familjen. Resultatet blir i vissa fall att de funktionshindrade berövas rätten till hjälpmedel, specialutbildning etc.

20. Oberoende MR-organisationer

Oberoende människorättsorganisationer tillåts arbeta förhållandevis fritt i Jemen. I regel kan de utreda och även publicera sitt material utan restriktioner från regeringens sida. Regeringen har varit samarbetsvillig vad gäller att svara på frågor från de olika organisationerna men en del klagomål om uteblivna svar har förekommit. 2001 utfärdades en särskild lag om föreningar som reglerar grundandet och aktiviteterna för oberoende organisationer.

Human Rights Information and Training Center, Sisters Arabic Forum for Human Rights, Women's Affair Support Center och Forum for a Civic Society kan nämnas som exempel på den rad av jemenitiska oberoende organisationer som har mänskliga rättigheter på agendan.

Internationella människorättsorganisationer som Amnesty International och Human Rights Watch och även representanter från Europaparlamentet har tillåtit inspektera förhållanden i fängelser, situationen för flyktingar etc. Amnesty International har också lokala kontor i Jemen.

Ministeriet för mänskliga rättigheter har en särskild avdelning som nära samarbetar med de många enskilda organisationerna i landet.

21. Fältverksamhet

Jemen är ett av de länder i regionen i vilka Sida stöder utvecklingssamarbete, om än i begränsad omfattning. I samarbete med Ministeriet för mänskliga rättigheter organiserade Svenska Rädda Barnen i början av 2004 en debatt om barn och ungdomars rättigheter. Under 2003 gjorde Amnesty International två besök i landet, bland annat för att undersöka rapporterna om den utbredda förekomsten av illegala arrester.